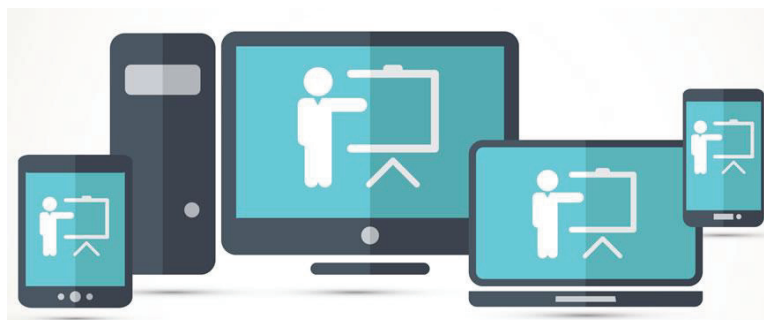

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ДИГИТАЛИЗИРАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

(П Р О Е К Т)

ПРЕАМБИЮЛ

ДЖОН ДЮИ
Философ и реформатор
в образованието
1859-1952

**“Ако днес учим децата си по начина,
по който сме ги учили вчера,
то ние ограбваме бъдещето им.“**

Поколението на седемте екрана – на телевизора, компютъра, лаптопа, таблета, фаблета, смартфона и интелигентния часовник не може и не бива да се обучава така, както са били обучавани неговите родители. Пред това поколение не може и не бива да се пише на черна дъска с бял тебешир. Замяната на черната дъска с бяла, а на тебешира – с маркер, не е дори и количествена промяна, т.е. това не е начинът да се мотивират днешните ученици и студенти да акумулират знания и да развиват умения за практическото им прилагане.

Необходимо е, чрез масово и ефективно използване на ИКТ-базирани иновационни образователни технологии и дидактически модели, да се адаптира образователната система към дигиталното поколение, а чрез въвеждане на изследователския подход в образователния процес, същият да се преориентира от механично усвояване на факти към преоткриване на знанията и развиване на уменията.

Но следва да се подчертае, че информационните и комуникационните технологии не са панацея за всички проблеми в образователната система, а само средство, инструмент, чрез който уроците, лекциите и упражненията могат да бъдат направени по-информативни и по-атрактивни за дигиталното поколение. **УЧИТЕЛЯТ И ПРЕПОДАВАТЕЛЯТ ЩЕ ЗАПАЗЯТ КЛЮЧОВАТА СИ РОЛЯ В ЕДИН ОРИЕНТИРАН КЪМ НУЖДИТЕ И ПРЕДПОЧИТАНИЯТА НА ОБУЧАВАНИТЕ ИНТЕРАКТИВЕН УЧЕБЕН ПРОЦЕС.**

Тук трябва да се акцентира и на това, че авторитетът на един учител и преподавател, както и ефектът от неговата дейност все повече ще зависи не само от това, доколко той владее предмета на дисциплината си и не само от неговите педагогически способности и харизма, **А СЪЩО И ОТ ТОВА, В КАКВА СТЕПЕН ТОЙ ИЗПОЛЗВА СЪВРЕМЕННИТЕ ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА СЪБИРАНЕ, ОБРАБОТКА И ПРЕПОДАВАНЕ НА СЪОТВЕТНИЯ УЧЕБЕН МАТЕРИАЛ.**

С други думи – **наложително е да се преосмисли обучението в цифровата ера и да се смени образователната парадигма, ЗАЩОТО ОБУЧАВАНИТЕ ВЕЧЕ НЕ ИСКАТ ДА**

УЧАТ ПО СТАРОМУ, А ОБУЧАВАЩИТЕ НЕ БИВА ДА ПРОДЪЛЖАВАТ ДА ПРЕПОДАВАТ ПО ДОСЕГАШНИЯ НАЧИН.

ПРЕДПОСТАВКИ

1. Публикуваните приоритети за 2018 г. на Изпълнителната агенция по образование, аудиовизия и култура към Европейската комисия, един от които е насочен директно към **„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ЧРЕЗ НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ“**.
2. Одобрената от Министерския съвет **КОНЦЕПЦИЯ ЗА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ИНДУСТРИЯ**, която налага дигитална трансформация и на образователната сфера - при това - с изпреварващи темпове.
3. Предстоящото приемане на **EU DIGITAL EDUCATION ACTION PLAN 2020**.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

Целта на НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА е, чрез въвеждане и ефективно използване на ИКТ-базирани иновационни образователни технологии и дидактически модели в преподавателската практика, да се адаптира образователната система към дигиталното поколение и с това да се даде възможност на ВСЕКИ да учи по ВСЯКО време и на ВСЯКО място с помощта на ВСЕКИ преподавател с използване на ВСЯКО крайно устройство – компютър, лаптоп, таблет, фаблет, смартфон и др.

За да се постигне тази цел, трябва да се решат следните **задачи**:

1. ЗАПАЗВАНЕ И ГАРАНТИРАНЕ НА ВОДЕЩАТА РОЛЯ НА УЧИТЕЛИТЕ И ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА ЧРЕЗ:

- 1.1. Написване на Ръководство по иновационни образователни технологии.
- 1.2. Публикуване на Ръководството и предоставянето му на всички учители и преподаватели в:
  - хартиен вариант;
  - интерактивен мултимедиен вариант.
- 1.3. Създаване на общодостъпна виртуална библиотека от видео-лекции по основните теми от Ръководството.
- 1.4. Създаване на Национална мрежа от центрове по ИКТ-базирани иновационни образователни технологии.
- 1.5. Организиране на курсове за подготовка на учителите и преподавателите за:
  - използване на интерактивни презентационни системи;
  - създаване на интернет-свързани, интерактивни, мултимедийни презентации за уроците, лекциите и упражненията;
  - създаване на учебни ресурси за електронно обучение;
  - записване и публикуване на видео-уроци / лекции;
  - използване на облачни технологии;
  - използване на блокови визуални среди за програмиране и управление на работи с цел - формиране на алгоритмично мислене у учениците и студентите;
  - използване на виртуална реалност;
  - използване на добавена реалност;
  - дистанционно провеждане на уроци, лекции и упражнения и даване на консултации в реално време с използване на:
    - системи за видеоконферентна връзка;
    - виртуални класни стаи / учебни зали;
    - интерактивни дъски.

2. РАЗВИВАНЕ НА СМЕСЕНОТО ОБУЧЕНИЕ (традиционно + електронно обучение) като основна форма за подготовка на специалисти в информационното общество – във всички образователни степени.

3. РАЗВИВАНЕ НА ТРАДИЦИОННОТО ОБУЧЕНИЕ:

3.1. Осигуряване на надеждна и бърза безжична връзка с интернет на цялата територия на всички училища и университети.

3.2. Оборудване на детските градини, класните стаи / учебните зали с интерактивни презентационни системи.

3.3. Оборудване на класните стаи / учебните зали с лаптопи и превръщането им в зали от типа „на урок / лекция – с флашка“.

3.4. Използване на интерактивни маси.

3.5. Осигуряване на образователен софтуер по различни предмети и дисциплини.

3.6. Осигуряване на възможност за работа с общи ресурси в облак.

3.7. Осигуряване на обзавеждане, позволяващо бърза реорганизация на учебната среда и пригаждането ѝ за екипна и проектна работа с използване на дигитални устройства.

3.8. Използване на програмни системи за ефективна обратна връзка по време на уроците / лекциите.

3.9. Оборудване на общите части на училищата и университетите с интерактивни информационни екрани (киоски) за даване на актуална информация, в т.ч. за обществени, културни, спортни и други събития.

3.10. Осигуряване на възможност за online комуникация с родителите.

4. РАЗВИВАНЕ НА ЕЛЕКТРОННОТО, МОБИЛНОТО И ПОВСЕМЕСТНОТО ОБУЧЕНИЕ:

4.1. Усъвършенстване на виртуалната образователна среда на училището / университета – платформата за електронно обучение.

4.2. Публикуване в платформата на уроците / лекциите и упражненията по всички основни предмети и дисциплини в:

- текстов формат;
- видео-формат.

4.3. Създаване на виртуални лаборатории по техническите предмети и инженерните дисциплини.

4.4. Създаване на електронни интерактивни мултимедийни учебни пособия.

4.5. Дигитализиране на книжния фонд на библиотеката и публикуването му във виртуалната библиотека на училището / университета.

5. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДРУГИ ИНОВАЦИОННИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ:

5.1. Превръщане на смартфона във виртуален персонален асистент на ученика / студента.

5.2. Използване на социалните мрежи в учебния процес.

5.3. Учене в мрежа.

5.4. Използване на игрови подход в учебния процес.

5.5. Използване в учебния процес на Интернет на нещата (Internet of Things - IoT).

5.6. Използване в учебния процес на Интернет на всичко (Internet of Everything - IoE).

5.7. Използване в учебния процес на роботи:

- като обекти на управление;
- като асистенти на учителя / преподавателя.

5.8. On-line следене на физическата активност и здравословното състояние на учениците и студентите.

5.9. Създаване на тренировъчни фирми в училищата и университетите.

5.10. Създаване на условия за даване на училищата и университетите на статут на ИНОВАТИВНО УЧИЛИЩЕ / ИНОВАТИВЕН УНИВЕРСИТЕТ.

5.11. Използване на електронни дневници / главни книги във всички училища / университети.

5.12. Създаване на виртуално училище / университет – модел на училището / университета във виртуалното образователно пространство, т.е. сайт, чрез който да се получава не само пълна информация за училището / университета, но и да се предоставят всички или болшинството административни и образователни услуги, и на първо място – ефективно дистанционно обучение.

6. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНОВАЦИОННИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

6.1. Създаване на интерактивни образователни инструменти за обучаеми със СОП.

6.2. Създаване на платформи за електронно обучение на обучаеми със СОП.

6.3. Подготовка на учители за работа със специализирани методи и средства за обучаеми със СОП.

7. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНОВАЦИОННИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ПРИВЛИЧАНЕ И ОБУЧЕНИЕ НА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ ОТ ЦЯЛ СВЯТ – на първо място – от българската диаспора

8. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНОВАЦИОННИ ДИДАКТИЧЕСКИ МОДЕЛИ

8.1. Превръщане на традиционните дидактически модели в иновационни чрез използване на нови образователни технологии.

8.2. Прилагане на метода „Обърната класна стая / учебна зала“.

8.3. Прилагане на проектно-базирано обучение с интегриране на технологии в учебния процес на всички образователни нива.

8.4. Използване на алтернативни организационни форми на работа за разчупване на традиционния класно-урочен модел на работа в българското училище – работа по двойки, работа в екип, работа на терен (извън сградата на учебното заведение) и др.

9. ПРИЛАГАНЕ НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПОДХОД В ОБРАЗОВАНИЕТО

10. АНАЛИЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ИНОВАЦИОННИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ И ДИДАКТИЧЕСКИ МОДЕЛИ

11. ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ И МУЛТИПЛИЦИРАНЕ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ И ДОБРИ ПРАКТИКИ чрез:

11.1. Медията.

11.2. Регионални и национални семинари.

11.3. Национални и международни конференции.

11.4. Социалните мрежи.

11.5. Националната мрежа от центрове по иновационни образователни технологии.

ОТГОВОРНИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАНА:

➤ На национално ниво:

- Министерство на образованието и науката;
- Министерство на финансите.

➤ На регионално ниво:

- Кметове;
- Директори на училища;
- Ректори на университети.

ФИНАНСИРАНЕ

- От проекти по регионални, национални и международни програми;
- От дарения;
- От бюджета на училището / университета.

Изпълнението на тази програма на всички нива на образователната система – предучилищно, начално, средно и висше ще направи училищата и университетите много по-притегателни за дигиталното поколение и ще „вкара“ и задържи децата и младежите в класните стаи и учебните зали.

Проектът се подкрепя от:

- Дигитална национална коалиция;
- Академична общност по компютърни системи и информационни технологии;
- Национален център за дистанционно обучение;
- Национално представителство на студентските съвети в България;
- 10 водещи учители – дигитални посланици в час и в клас.

Съставители на програмата:

Чл.-кор. д-р Христо Белоев DHC mult, Ректор на Русенския университет, HBeloev@uni-ruse.bg

Проф. д-р Ангел Смрикаров, Ръководител на Център за иновационни образователни технологии на Русенския университет, ASmrikarov@uni-ruse.bg